

Dosarul nr. 2r-341/22
2-20058233-01-2r-28062022

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: A. Brăgaru)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Malîi, V. Mihaila, V. Cotorobai)

DECIZIE

20 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Vadim Trifan,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva lui Vadim Trifan, intervenient accesoriu Nadejda Castraveț, cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Vadim Trifan cu privire la repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul declarat de Vadim Trifan împotriva hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 01 iunie 2020, Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vadim Trifan, intervenient accesoriu Nadejda Castraveț, solicitând încasarea în ordine de regres a sumei de 70709,62 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, a sumei de 18951,15 lei, cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 800 lei, cu titlu de cheltuieli suportate la instrumentarea dosarului de daune, a sumei de 2689,82 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată și a sumei de 3500 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”. A fost încasată în ordine de regres din contul lui Vadim Trifan în beneficiul Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” suma de 70709,62 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 18951,15 lei, cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 800 lei, cu titlu de cheltuieli de instrumentarea dosarului de daune, suma de 3500 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 2689,82 lei, cu titlu de taxă de stat.

La 08 februarie 2022, Vadim Trifan a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii din 30 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 26 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă a fost respinsă cererea depusă de Vadim Trifan, privind repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul declarat de Vadim Trifan ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 10 iunie 2022, Vadim Trifan a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii din 26 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău cu soluționarea prin decizie a problemei respective prin repunerea apelului în termen și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului Vadim Trifan, a indicat că cauza a fost examinată în absența sa, nefiind citat legal despre locul, data și ora examinării cauzei, citațiile i-au fost expediate la adresa, mun. Chișinău, str. Pandurilor, 51, ap. 35 însă, imobilul respectiv l-a vândut și deja nu-i mai aparține cu drept de proprietate, doar că și-a păstrat viza de reședință la adresa respectivă. La moment locuiește pe adresa mun. Chișinău, str. Grebincea, 8, la casa părintească. Astfel, nu a avut de unde cunoaște despre existența litigiului, iar, la 11 ianuarie 2022, luând cunoștință cu materialele cauzei a aflat de existența hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și a contesta-o cu apel la data de 08 februarie 2022.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 26 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 30 mai 2022 la adresa poștală a recurentului, mun. Chișinău, str. Grebincea, 8, indicată în cererea de apel, dar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc (f.d. 124).

Astfel, recursul declarat la 10 iunie 2022, este în termen.

La 28 iunie 2022 în adresa Asociației Profesionale „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” a fost expediată copia recursului declarat de Vadim Trifan, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 132), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței

trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că, la 30 iunie 2021 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 08 februarie 2022, Vadim Trifan a depus cerere de apel solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea a hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea cererii de repunere în termen a apelului, Vadim Trifan a indicat că, cauza a fost examinată în absența sa, nefiind citat legal despre locul, data și ora examinării cauzei, citațiile i-au fost expediate pe adresa, mun. Chișinău, str. Pandurilor, 51, ap. 35 însă, imobilul de pe adresa respectivă l-a vândut și deja nu-i mai aparține cu drept de proprietate, doar că și-a păstrat viza de reședință la adresa respectivă. La moment locuiește pe adresa mun. Chișinău, str. Grebincea, 8, în casa părintească. Astfel, nu a avut de unde cunoaște despre existența litigiului.

A relevat recurentul că, de existența hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a aflat la 11 ianuarie 2022, luând cunoștință cu materialele cauzei și a contesta-o cu apel la data de 08 februarie 2022.

A considerat recurentul că a omis din motive obiective și întemeiate termenul de atac a hotărârii primei instanțe.

Ca urmare, prin încheierea din 26 mai 2022, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea depusă de Vadim Trifan, privind repunerea în termen a apelului și a restituit apelul declarat de Vadim Trifan, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia ca

fiind tardiv, deoarece cererea de apel a fost depusă de Vadim Trifan peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 30 iunie 2021, iar cererea de apel a fost depusă de către Vadim Trifan abia la 08 februarie 2022, aproximativ peste 8 luni de zile, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat încă la data de 30 iulie 2021 inclusiv (vineri).

Colegiul notează că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În acest sens, dispozițiile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prescriu că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Colegiul reiterează că, în condițiile speței, hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la 30 iunie 2021.

Respectiv, prin prisma art. 111 alin. (3) coroborat cu dispozițiile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură de 30 de zile, instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca cu apel hotărârea judecătorească, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 01 iulie 2021, iar data limită de depunere a cererii de apel fiind ziua de 30 iulie 2021, acesta fiind termen de decădere din dreptul procesual. Însă, contrar ipotezelor relevate, coroborate normelor legale precitate, Vadim Trifan a declarat apel la 08 februarie 2022.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătorec, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1), (11) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmânează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmânează în același mod unui alt angajat, considerându-se recepționată de organizație.

Reieșind din prevederile art. 107 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo.

Colegiul apreciază critic alegațiile recurentului cu referire la faptul că de către instanța de fond a fost citat la o adresă unde nu mai locuiește, imobilul dat fiind vândut, doar că și-a păstrat viza de reședință la adresa respectivă, or, în confirmarea celor declarate recurentul nu a prezentat acte justificative, cum ar fi contractul de vânzare-cumpărare, totodată, aceste declarații nu justifică vina instanței de fond în ceea ce ține de citarea și comunicarea actelor de procedură la unicul domiciliu cunoscut al părților.

În altă ordine de idei, Colegiul reține că în conformitate cu prevederile art. 362 alin.(3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Articolul 116 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (1) că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Subsecvent, alin. (3) și (4) al aceluiași articol statuează că la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Astfel, în sensul autentic al normelor art. 362 alin. (3) și art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul procedural poate fi efectuată doar în baza unor temeiuri viabile și întemeiate. Caracterul temeiniciei motivelor de omitere a termenului procedural reprezentând o condiție esențială pentru repunerea acestuia. Prin urmare, obligația probării existenței circumstanțelor, care au făcut imposibilă efectuarea de către persoană a anumitor acțiuni procesuale în termenul stabilit, este pusă în sarcina justițiabilului ce solicită repunerea în termenul omis.

O altă condiție care trebuie respectată este ca cererea de repunere în termen să fie depusă nu mai târziu de 30 de zile, calculate din ziua în care partea a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În condițiile speței, Colegiul atestă că la data de 06 ianuarie 2022, Vadim Trifan a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru o cerere prin care a solicitat să ia cunoștință de materialele prezentei cauze civile. Totodată, menționând că, despre hotărârea adoptată în prezenta cauză a aflat de la executorul judecătoresc Devderea Valeriu, care i-a aplicat sechestru pe contul bancar de transfer a pensiei de invaliditate (f.d.81).

Astfel, circumstanța dată denotă că la 06 ianuarie 2022, recurentul Vadim Trifan cunoștea deja despre existența hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Respectiv, prin prisma art. 362 alin. (3) coroborat cu art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă, termenul de 30 de zile în care Vadim Trifan putea face uz de

dreptul său procedural de a solicita repunerea în termenul de apel, a început să curgă la 07 ianuarie 2022, iar ultima zi de exercitare a acestui act procedural fiind ziua de 07 februarie 2022.

Coroborând ipotezele relevate, Colegiul consideră că, Vadim Trifan trebuia să dea dovadă de responsabilitate, diligență și atitudine activă, depunând cererea de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului în termen de 30 de zile din momentul când a aflat despre hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru dar nu mai târziu de 07 februarie 2022.

În acest sens sunt pertinente și prevederile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevăd că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Colegiul notează că respingerea cererii lui Vadim Trifan privind repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului a survenit ca sancțiune procedurală pentru pasivitatea acestuia și lipsa interesului față de prezentul proces.

În conformitate cu art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a refăce actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În altă ordine de idei, instanța de recurs învederează că certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelanților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora

nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

În cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Prin urmare, corelând circumstanțele faptice constatate și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la depunerea cererii de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului, Vadim Trifan nu a respectat termenul prevăzut la art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Vadim Trifan.

Se menține încheierea din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” împotriva lui Vadim Trifan, intervenient accesoriu Nadejda Castraveț, cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic